

НАПРЯМИ МОДИФІКАЦІЇ СИСТЕМ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ З УРАХУВАННЯМ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ І ПОТРЕБ РИНКУ

*ХУДАВЕРДІЄВА В.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ДЕЙНЕКО Є.В., ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ*

За оцінками Міжнародної асоціації наукових експертів по туризму, в даний час потреби всіх підрозділів туристської діяльності в професіоналах забезпечуються на 55 %, що підтверджує важливість і актуальність проблеми професійної підготовки, що диктується сучасним суспільством і що має глибоке історичне коріння. Даний факт підтверджується значним зростанням затребуваності кадрів сфери туризму і, як наслідок, збільшенням чисельності абітурієнтів, що поступають на напрями підготовки «Туризм» і «Готельна справа» у вищі учебні заклади країни [1].

У багатьох сферах соціально-економічної діяльності цифровізація процесів бізнесу відбувається швидкими темпами, що викликає необхідність постійного підвищення цифрової кваліфікації персоналу. Перманентне навчання новим навикам протягом всього життя (lifelong learning) стане невід'ємним атрибутом будь-якого співробітника. Застарівання знань відбуватиметься набагато швидше, що викликає необхідність змінити всю парадигму освітньої діяльності. Багато країн вже активно займаються модифікацією своїх систем освіти з урахуванням нової реальності. Такі країни, як Сінгапур, Фінляндія, Швеція, Норвегія і ряд інших першими створили власні стратегії розвитку цифрової економіки, в яких істотна роль відводиться питанням підготовки персоналу. Адаже в умовах цифрової економіки ключовими активами компаній стає інформація і персонал. Багато країн вже активно трансформують свої системи освіти і підготовки кадрів, акцентуючи увагу на формуванні цифрових компетенцій [2].

Цифровізація економіки припускає необхідність володіння не тільки цифровими компетенціями, але і навичками саморозвитку, уміння адаптуватися і критично оцінювати ситуацію, що склалася, уміння ухвалювати нестандартні рішення в умовах невизначеності, комунікаційні і володіння навичками ефективної командної роботи. Багато з цього переліку вже зараз затребувані в індустрії туризму. У освітніх програмах слід передбачити формування цих компетенцій і максимально наблизити ці програми до вимог професійних стандартів.

Згідно Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальність 242 – Туризм, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 04.10.2018 р. № 1068, ціль навчання: формування загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму. Формування цифрових компетенцій при підготовці бакалаврів по спеціальності 242 «Туризм» здійснюється при вивченні дисципліни «Інформаційно-комунікативні технології в туристській діяльності», рекомендованій в освітній програмі/ яка формує загальну компетентність 08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій [3].

Також рекомендується вивчати ряд програмних продуктів, вживаних у сфері туризму, зокрема Майстер-Тур, Туристський офіс, програмне забезпечення у області економіки, управління і маркетингу, включаючи CRM, програми бухгалтерського обліку, статистичного аналізу даних і т. п. Все це забезпечує формування у студентів цифрових компетенцій на рівні професійних користувачів: спеціальні (фахові, предметні) компетентності: К 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; К 25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку Проте пвидкість впровадження цифрових інновацій різко зросла, чому сприяла зокрема пандемія, тому, на наш погляд, необхідно підсилити підготовку кадрів у області цифрових технологій у зв'язку зі зростаючими вимогами ринку праці [3].

Динамічні зміни у сфері туризму і гостинності, введення нових нормативних вимог, трансформації соціально-економічних умов з метою збереження конкурентоспроможності диктують такі вимоги, що сучасний фахівець повинен або постійно працювати над самоосвітою, підвищуючи свій компетентнісний рівень, або періодично повертатися в систему освіти з метою оновлення своїх знань і нових умінь і навичок. В сучасній індустрії туризму за останні роки відбулися значні зміни: зросли вимоги у сучасного споживача туристських послуг до якості послуг і сервісу; змінилися технології проектування і надання туристських послуг і ін. [4]. Як наслідок даної тенденції, в туристській освіті позначилося нове коло проблем і виникла гостра необхідність масової підготовки і перепідготовки кадрів. У зв'язку з вищевикладеним, одним з першочергових завдань підготовки висококваліфікованих кадрів для індустрії туризму є розробка нової ідеології підготовки

фахівців даного профілю, де основним критерієм якості туристської освіти повинна стати наявність системи що забезпечує безперервну професійну підготовку кадрів для індустрії туризму і гостинності. Особливо актуальна і значуща дана проблема для багатьох областей України, які володіють значним історико-культурним потенціалом, але обмежені в можливостях забезпечення якісного рівня послуг і сервісу для туристів, що утрудняє розвиток туризму в цих регіонах.

Література.

1. Проектирование и управление развитием образовательного комплекса а непрерывной профессиональной подготовки туристских кадров. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/proektirovanie-i-upravlenie-razvitiem-mezhkorporativnogo-obrazovatel'nogo-kompleksa-nepreryvnoy-professionalnoy-podgotovki>

2. Frey C.B., Osborne M.A. The Future of Employment: How Susceptible Are Jobs to Computerisation? // Technological Forecasting and Social Change. 2017. 114(C). P. 254-280.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015>

4. Тимофеева В.В. Инновационная форма системы профессионального образования. Региональный отраслевой образовательный комплекс: монография. 2019. 214 с.

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ТУРИСТСЬКОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

***ЩОГОЛЄВА І.В., К.ПЕД.Н., ДОЦЕНТ,
СОКОЛОВСЬКИЙ В.А., СТ. ВИКЛАДАЧ,
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО
АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ***

Індустрія туризму крок за кроком стає все більш вагомою складовою національних економік різних країн світу та відіграє суттєву роль у їх сталому розвитку. Але пандемія Covid-19 спричинила економічну кризу у світі, наслідки якої позначились і на індустрії туризму. За оцінками Всесвітньої туристської організації, у 2020 р. кількість міжнародних туристських поїздок скоротилось на 60-80 %; 10 % з 330 млн. осіб, які зайняті в сфері туризму та культури, втратили